

## LA IAȘI ÎN BIBLIOTECI ȘI NU NUMAI

## America nu e așa departe!

Hermina G.B. Anghelescu

*Abstract. This is the story of a Romanian-American event, told by the American organizer, who happens to be a Romanian librarian achieving her Ph.D. degree at the University of Texas at Austin. (biblioteconomie; cooperare; arhivistică; conservarea colecțiilor)*

La sfârșitul lui mai 1996, un grup de șapte profesori de la Facultatea de Biblioteconomie și Știința Informării de la Universitatea Texas din Austin au ținut prelegeri la Biblioteca Centrală Univesitară "L.Bлага" din Cluj-Napoca și la Biblioteca Centrală Univesitară "M. Eminescu" din Iași. Manifestarea a fost posibilă prin eforturile conjugate ale Centrului Internațional de Cercetare și Schimburi (International Research and Exchanges Board - IREX) din Washington, al Fundației Soros pentru o Societate deschisă, filialele din Cluj-Napoca și Iași și ale celor două instituții gazdă.

Tematica expunerilor a reliefat gama variată de preocupări de cercetare ale lectorilor, specialiști în domeniile pe care le-au prezentat, mai mult sau mai puțin familiare audienței reunite în ambele centre universitare. În calitate de organizator de la mare distanță, am apreciat interesul cu care "cei șapte din Texas" au răspuns la invitația mea de a merge în România să participe la această sesiune de comunicări. După ce și-au dat acordul inițial, am avut o primă reuniune de lucru, în care am discutat care sînt preocupările, prioritățile și nevoile bibliotecarilor din România. Lectorii au vrut de la bun început ca expunerile lor să capteze audiența și să fie folositoare bibliotecarilor români, care la încheierea manifestării să poată duce cu ei acasă câteva principii de bază, comune în practicile bibliotecare din Statele Unite și pe care să le poată adapta la caracteristicile bibliotecilor lor. M-a impresionat, de asemenea, promptitudinea cu care acești experți au acceptat să servească drept consultanți și să împărtășească din experiența lor odată ajunși la Cluj sau la Iași.

O succintă prezentare a lectorilor va demonstra, dacă mai este nevoie, cât de vast este domeniul biblioteconomiei și științei informării. Brooke E.Sheldon, este decana Facultății. În 1983-

1984, a fost președinta Asociației Bibliotecarilor Americani. Ea este expert în management de bibliotecă, cu precădere în aspectele legate de calitățile liderilor, în contrast cu cele ale administratorilor. Versiunea în limba română a cărții ei, *Cadre de conducere din biblioteci: strategii ale succesului*, a fost publicată de Asociația Bibliotecarilor din Bibliotecile Publice din România și lansată în cadrul recepției organizată de Biblioteca Națională a României în onoarea oaspeților americani chiar în seara sosirii la București. Julie Hallmark predă cursuri legate de biblioteci specializate, brokeri de informație, management al bazelor de date electronice. Rebecca C. Garcia lucrează la Ameritech, firma producătoare de software pentru automatizarea serviciilor de bibliotecă. Karen Motylewski este directoarea Programului de Conservare și Restaurare din cadrul Facultății noastre. Donald G. Davis, Jr. predă cursuri legate de istoria bibliotecilor și istoria tiparului, cit și cursul de dezvoltarea colecțiilor de bibliotecă. El este editorul revistei *Libraries & Culture*, revistă multidisciplinară în domeniul științelor umaniste și al biblioteconomiei. David B. Gracy II este distins cu titlul Governor Bill Daniels și este profesor de arhivistică. Thomas F. Clareson este director de program la Consiliul Bibliografic Amigos, cu sediul la Dallas, instituție care acordă asistență bibliotecarilor din regiunea de sud a Statelor Unite. Toți sunt activi pe plan internațional în diverse instituții, organizații și asociații, din ale căror organisme directoare fac parte.

Vizitele făcute la o serie de biblioteci din România i-au făcut pe oaspeți să aprecieze dăruirea cu care și-au desfășurat activitatea bibliotecarii români în condițiile în care în ultimele decenii nu a existat un învățământ de specialitate care să producă specialiști în biblioteconomie. Ei au fost totodată impresionați de dorința bibliotecarilor români de a

## LA IAȘI ÎN BIBLIOTECI ȘI NU NUMAI

H. Anghelescu: America nu e așa departe!

se integra în circuitul internațional de informație, de a-și vedea bibliotecile automatizate, în ciuda greutăților inerente ale începutului și a lipsei de fonduri cu care se confruntă instituțiile de cultură din România. Toate aceste cercetări fac obiectul unor referiri constante la această situație pe parcursul cursurilor pe care le-au predat de la reîntoarcerea din România. Nu este curs, nu este prezentare la facultatea noastră, unde să nu se amintească experiența din România sau să nu se menționeze un exemplu din Cluj sau Iași. Din păcate mulți dintre studenții americani cred că bibliotecile din lume nu diferă de cele de aici, că Internetul poate fi accesat din orice colț al mapamondului și că orice bibliotecă are pe rafturile secției de referință cel puțin *Encyclopedia Americana* dacă nu și *Encyclopedia Britannica*, achiziția cărora costă în jur de 4000 de dolari!

Excursiile de o zi efectuate la sfârșitul seminarului le-au dat posibilitatea de a veni în contact și cu alte tipuri de biblioteci din România. Domnul Gyorfı Dénés, bibliotecar principal la Biblioteca Documentară din Aiud, și-a prezentat instituția cu atîta pasiune, încît numele domniei sale va rămîne mereu legat de Aiud și Bethlen în expunerile din Austin, Texas. La fel va rămîne și numele Adrianei Kiraly cuplat cu Biblioteca Județeană din Cluj, al Dorinei Apetroaie cu Casa de cultură din Tirgu Neamț, al lui Radu Tataruca legat de Biblioteca Consiliul Britanic din Iași. Biblioteca Batthyaneum din Alba Iulia a reprezentat un moment de revelație pentru tot grupul.

Mănăstirile Rimet, Agapia și Neamț au constituit puncte culminante și de neuitat ale șederii noastre în România. Traversarea Carpaților a fost o întoarcere în timp. De la fereastra trenului am urmărit lucrările agricole de primăvară: aratul și semănatul, ambele activități efectuate ca în Evul Mediu - cu plugul tras de cal și cu agricultorul în urma-i, răspîndind sămînța din desaga de la brîu. Aveam senzația că mă detașez de realitate și că intru într-un muzeu cu pînze reprezentînd scene campestre pictate de marii artiști ai lumii. Imagini unice și inedite pentru americani - pitorești, însă triste, pentru mine care mă gîndeam că România fusese cîndva grînarul Europei, iar acum se vede nevoită să importe aproape totul. Ne-am întors în Texas cu zeci de diapozitive din timpul călătoriei. Le grupăm mereu pe tematici și facem prezentări:

"arhitectura monastică", "Cluj", "Iași", "viața la țară", "conservarea colecțiilor de biblioteci din România". La prezentările noastre vin nu numai studenți și cadre didactice de la facultatea noastră, ci și de la alte departamente din campus.

Rezultatul de netăgăduit al acestei prime expediții în Transilvania și Moldova este că texanii vor să revină pe aceste meleaguri. Sperăm să putem fi înapoi la Cluj și să ne extindem aria de acțiune și la Brașov în august 1997, înaintea de Conferința IFLA de la Copenhaga. Un lucru este cert: această manifestare nu ar fi fost posibilă fără perseverența și fără sprijinul concret al cîtorva persoane cărora vreau să le mulțumesc pe această cale. Pentru evitarea priorităților ierarhice, legate de funcție, cit și a celor regionale, Muntenia, Transilvania sau Moldova, voi prefera recurgerea la sfînta ordine alfabetică, atît de la îndemîna bibliotecarului: Gheorghe-Iosif Berca, Anca Boldor, Mihaela Bora, Ana Maria Căpălneanu, Georgeta Clinca, Marius Dobrescu, Mariana Nesfântu, Doru Radosav, Ioana Robu, Dan Stoica, Corneliu Ștefanache, Daniela Todor. Printre aceștia se numără și cei cu care am colaborat la traducerea consecutivă pe parcursul conferinței și cărora le mulțumesc o dată în plus (traducătorii de la B.C.U. Iași, Camelia Boca și Elena Florescu). Țin să mulțumesc, de asemenea, directorilor de biblioteci din țară care și-au trimis cel puțin cîte un reprezentant la această manifestare. Știu că bugetul bibliotecarilor este redus și cu atît mai mult apreciez alocarea unei sume considerabile pentru trimiterea delegațiilor la Iași sau la Cluj.

Volumul *Tendințe contemporane în biblioteconomie și știința informării: Lucrările conferinței* a fost publicat în 250 de exemplare și fiecare participant - fie la Cluj, fie la Iași - a primit un volum pentru a-l putea duce la biblioteca sa. Dan Stoica a fost înfăptuitorul din umbră ce a vegheat ca volumul să vadă lumina tiparului la timp.

Conferința a demonstrat o dată în plus validitatea proverbului *a voi înseamnă a putea*. Nu e ușor să coordonezi de peste ocean un astfel de eveniment, dar nici imposibil, atunci cînd colaborezi cu oameni entuziaști, dornici să înfăptuiască ceva semnificativ, în ideea de a-și aduce o contribuție cit de modestă la propășirea cauzei bibliotecarului în societatea noastră - cauză ce pentru mulți conține încă multe enigme ce se vor dezlegate și asumate la nivel individual, instituțional și social.